

ÇİĞRINDAN ÇIKMIŞ ZAMAN

PHILIP K. DICK (1928-1982)

Chicago’da doğan Philip K. Dick hayatının çoğunu California’da geçirdi. 36 romanı ve ölümünden sonra beş cilt halinde derlenen 100 civarında kısa hikâyesi olan Dick, 1982’de California’da öldü.

Bilimkurgu dünyasında adını 1950’lerde duyurmaya başlayan Philip K. Dick, döneminin bilimkurgu yazarlarından farklı olarak kendi özgün yazın tarzını geliştirdi. İlk romanı *Solar Lottery*, 1954’te yayımlandı. Zamanın siyasi iklimi ve Dick’in kendi edebiyatında sözünü ettiği otoriteye dair paranoyası, hikâyelerinin çıkış noktasını oluşturan atmosferi oluşturdu. 1963 yılında *Yüksek Şatodaki Adam* ile bilimkurgu dünyasının en büyük ödülü kabul edilen Hugo Ödülü’nün sahibi oldu.

21. yüzyılla birlikte Philip K. Dick edebiyatına ilgi artarken, hikâyeleri, her nesilden okura, sanatçıya ve sinemasevere esin kaynağı oldu. Onlarca dile çevrilen Philip K. Dick kitapları, üniversite müfredatlarında da yerini aldı. Dick’in ardında bıraktığı miras, bugün hiç olmadığı kadar güçlü; gelecekle ilgili imkânsız gibi görünen fikirleri de artık hayal edebileceğinden çok daha gerçek!

Birçok öyküsü ve kısa romanı sinemaya uyarlandı. “Do Androids Dream of Electric Sheep?”ten (1968) uyarlanan *Blade Runner (Bıçak Sırtı)* ve “We Can Remember it for You Wholesale”den uyarlanan *Total Recall (Gerçeğe Çağın)* bilimkurgu sinemasının en önemli filmleri arasındadır. Alfa’da PKD: *Alfa Ayının Kabileleri, Bir Palavracının İtirafları, Dr. Kan Bedeli, Elektrikli Düşler, Galaktik Çömlek Tamircisi, Gelecek Seneyi Bekle, Gökteki Göz, Ölüm Labirenti, Sizi İnşa Edebiliriz, Sondan Bir Önceki Gerçek, Titanlı Oyuncular, Uzay Piyangosu, Uzaydaki Çatlak, Vulcan’ın Çekici, Toplu Öyküler 1: Bay Uzay Gemisi, Toplu Öyküler 2: Kader Ajanları, Toplu Öyküler 3: Yetenekliler Dünyası.*

NUR YENER

A.Ü. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı mezunu. 1995 yılından bu yana seksene yakın kitabın kitabın çevirisini yaptı.

Çığrından Çıkmış Zaman

© 2018, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Time Out of Joint

© 1959, Philip K. Dick

© 1987, Laura Coelho, Christopher Dick and Isa Dick

Kitabın Türkçe yayın hakları The Wylie Agency (UK) LTD aracılığıyla Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu

Kitap Editörü Berna Kılınçer

Kapak Tasarımı Adnan Elmasoğlu

Sayfa Tasarımı Zuhul Turan

ISBN 978-605-038-004-0

1. Basım: Haziran 2019

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftelhavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul

Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29

Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34110 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 43949

PHILIP K. DICK

ÇIĞRINDAN

ÇIKMIŞ

ZAMAN

Çeviren
NUR YENER

tamadren.com

ALFA

1

Victor Nielson marketin arkasındaki soğuk hava deposundan bir araba dolusu kış patatesi alıp gıda departmanındaki sebze reyonuna taşıdı. Her on patatesten birini inceleyip kabuğunda çatlama veya çürük olup olmadığını kontrol ederek sebzeleri neredeyse boş olan kasaya boşaltmaya başladı. Yere düşen büyük patatesi almak için eğildiğinde bakışları çıkış bölümünde yazarkasaların, sigara ve çubuk şeker vitrinlerinin ardındaki geniş cam kapıdan sokağa yöneldi. Kaldırımında yürüyen birkaç kişi vardı ve gözüne sokağın ilerisinde marketin park yerinden çıkan bir Volkswagen'in tamponuna vuran güneşin yansıması ilişti.

“O karım mıydı?” diye sordu, heybetli bir Teksaslı olan kasadaki Liz'e.

“Sanmıyorum,” dedi Liz, kasadan iki kutu süt ve bir paket yağsız sığır kıyması geçirirken. Kasanın önündeki yaşlı müşteri cüzdanını çıkartmak için pardösüsünün cebine uzandı.

“Bir ara uğramasını bekliyorum,” dedi Vic. “Geldiğinde haber verirsin.” Margo on yaşındaki çocukları Sammy'yi dışçıye götürüp röntgen çek-

tirecekti. Aylardan nisan olduğu için -vergi zamanıydı- mevduat hesabında her zamankinden az para kalmıştı ve Vic röntgenin sonucundan korkuyordu.

Beklemeye dayanamayarak konserve çorba rafının yanındaki ankesörlü telefona gitti ve on sentlik madeni parayı atarak numarayı çevirdi.

“Alo,” dedi, Margo’nun sesi karşı taraftan.

“Götürdün mü çocuđu?”

Margo heyecanla konuştu. “Dr. Miles’a telefon edip ertelemek zorunda kaldım. Öğle vakti, Anne Rubenstein’la birlikte řu dilekçeyi Sağlık Kuruluna vermemiz gerektiğini hatırladım; bugün başvuruda bulunmamız gerekiyor, çünkü duyduğumuza göre ihale başlamış.”

“Ne dilekçesi?” dedi Victor.

“Belediyeyi řu eski ev yıkıntılarının olduğu üç araziyi temizlemeye zorlamak için,” dedi Margo. “Çocukların okuldan sonra oynadıkları yer orası. Çok tehlikeli. Her yer paslı demirler ve kırık beton plakalarla dolu, hem...”

“Postayla göndersen olmaz mıydı?” diye karısının sözünü kesti Victor. Ama içten içe rahatlamıştı. Sammy’nin dişi gelecek aydan önce düşmezdi; çocuğu dişçiye götürmenin acelesi yoktu. “Orada ne kadar kalacaksın? Yani bu eve dönerken beni arabayla alamayacaksın mı demek oluyor?”

“Bilmiyorum,” dedi Margo. “Dinle, hayatım; oturma odasında bir sürü kadın var - dilekçeyi verirken belirtmek istediğimiz son dakika maddelerini toparlamaya çalışıyoruz. Eđer dönerken seni alamayacak olursam saat beş civarı arayıp haber veririm. Olur mu?”

Victor ahizeyi yerine koyduktan sonra çıkıştaki kasalara doğru yürüdü. Kasada hiç müşteri yoktu ve Liz bu birkaç dakikalık fırsattan istifade bir sigara yakmıştı. Victor'a tatlı tatlı gülümserken yüzü adeta bir fener gibi parladı. "Senin ufaklık nasıl?" diye sordu.

"İyidir," dedi Victor. "Herhalde dışçıye gitmediği için rahatlamıştır."

"Benim dışçim dünya tatlısı bir ihtiyar," diye cıvıladı Liz. "Yüz yaşında falan olmalı. Hiç canımı yakmaz; sadece kazıyor ve iş bitiyor." Kırmızı ojeli baş parmağıyla ağzını kenara çekerek üstteki azıdişlerinden birindeki altın dolguyu gösterdi. Victor görmek için eğildiğinde burnuna sigara dumanı ve tarçın kokusu geldi. "Gördün mü?" dedi Liz. "Ne kadar büyük ama hiç canım yanmadı! Hem de hiç!" Acaba Margo ne derdi, diye düşündü Vic, biri yaklaştığı zaman açılan şu cam kapıdan içeri girip beni Liz'in ağzının içine bakarken görse. Henüz Kinsey raporuna girmemiş yeni moda erotik bir hareket sırasında yakalasa.

Market öğleden sonra iyice tenhalaşmıştı. Genellikle müşteriler kasalardan akın akın geçerdi ama bugün öyle değildi. Piyasa durgun, diye düşündü Vic. Bu yılın şubat ayı itibarıyla işsiz sayısı beş milyondtu. Bunun ucu bize de dokunuyor. Ön kapıya giderek gelip geçenleri izledi. Hiç kuşku yok. Dışarıda her zamankinden daha az insan var. Herkes evde oturmuş biriktirdiği paraları sayıyor.

"Kötü bir yıl olacak," dedi Liz'e.

"Neden dert ediyorsun?" dedi Liz. "Market senin değil ya; sen de hepimiz gibi burada çalışıyor-

sun. Bu, fazla çalışmayacağımız anlamına gelir.” Bir kadın aldıklarını kasanın tezgâhına koymaya başlamıştı; Liz onları yazarkasadan geçirirken bir yandan da omzunun üstünden Vic’le konuşmaya devam ediyordu. “Hem ben ekonomik kriz olacağını sanmıyorum; bu sadece Demokratların lafı. Şu yaşlı Demokratların sanki ekonomi çökecekmiş gibi bir hava yaratmaya çalışmasından gına geldi.”

“Sen Demokrat değil misin?” diye sordu Vic. “Güneylisin ya?”

“Artık değilim. Buraya taşındığımdan beri değilim. Burası Cumhuriyetçi bir eyalet, onun için ben de Cumhuriyetçiyim.” Yazarkasa takırdadı, çın çın etti ve çekmecesini açıldı. Liz yiyecekleri bir kesekâğıdına doldurdu.

Vic’in gözü marketin karşısında, yolun diğer yanındaki American Diner Cafe’ye takılınca aklına bir fincan kahve içmek geldi. Belki de ikinci kahvesini içmek için en iyi zaman buydu. Liz’e, “On dakika sonra dönerim,” dedi, “İdare edebilir misin?”

“Tamamdır, tatlım,” dedi Liz neşeyle, parayı bozarken. “Sen git ki ben de daha sonra çıkıp alışverişimi yapabileyim. Hadi, durma git.”

Vic elleri ceplerinde marketten çıktı ve trafikte bir boşluk yakalayıp karşıya geçmek için kaldırımın kenarında durdu. Hiçbir zaman yaya geçidine kadar gitmez, kaldırımın kenarında dakikalarca beklemesi gerekse bile her zaman yolun tam ortasından geçip dosdoğru kafeye giderdi. Bu bir gurur meselesi, bir erkeklik meselesiydi.

Kafede masada oturmuş, boş boş kahvesini karıştırıyordu.

“Bugün işler kesat,” dedi Samuel Erkek Giyim’de çalışan ayakkabı satıcısı Jack Barfnes, kahvesini alıp Vic’in yanına gelmişti. Her zaman ki gibi mecalsiz bir hali vardı, bütün gün naylon gömleği ve pantolonu içinde pişmişti sanki. “Havadan olmalı,” dedi Jack. “Birkaç gün bahar gibi geçince, herkes tenis raketi ve kamp ocağı almaya koşuyor.”

Vic’in cebinde Ayın-Kitabı Kulübünün son broşürü vardı. O ve Margo birkaç yıl önce, bir evin ilk peşinatını ödeyip bu tür şeyleri çok önemseyen bir mahalleye taşındıkları zaman bu kulübe katılmışlardı. Broşürü çıkarttı, masaya koyup okuması için Jack’e doğru çevirdi. Ayakkabı satıcısı hiç ilgilenmedi.

“Bir kitap kulübüne katıl,” dedi Vic. “Zihnini geliştir.”

“Ben kitap okuyorum,” dedi Jack.

“Ne demezsin. Şu Becker’s Drugs’tan aldığın ciltsiz kitapları. Bu ülkenin bilime ihtiyacı var, romana değil. O kitap kulüplerinin kapı kapı doluşarak seks cinayetleri işlenen, her türlü pisliğin su yüzüne çıktığı küçük kasabalar hakkında seks romanları sattığını sen de gayet iyi biliyorsun. Ben buna Amerikan bilimine katkıda bulunmak diyemem doğrusu.”

“Ayın-Kitabı Kulübü Toynbee’nin *Tarih Bilinci*’ni de dağıttı,” dedi Vic. “O hoşuna gidebilir.” Vic o kitabı kazandığı hediye puanlar karşılığında almıştı; tamamını okumamış olsa da onun kütüphanesinde bulundurmaya geçecek büyük bir ede-

bi ve tarihi eser olduğunu anlamıştı. “Her neyse,” dedi, “bazı kitaplar kötü olsa da James Dean ve o takımın otomobil yarışı yaptığı, yeni yetmelere yönelik seks filmleri kadar kötü değildir.”

Jack dudaklarını oynatarak, seçilen Ayın-Kitabının ismini okudu. “Tarihi bir roman,” dedi. “Güneyle ilgili. İç Savaş dönemi. Bu konuyu insanın kafasına kakıp duruyorlar. Kitap kulübündeki ihtiyar hanımlar bunu tekrar tekrar okumaktan bıkmıyor mu?”

Vic henüz broşürü inceleme fırsatı bulamamıştı. “Her zaman onların seçtiği kitabı almıyorum,” diye açıkladı. O ay seçilen kitap *Tom Amca'nın Kulübesi*'ydi. Yazarının ismini hiç duymamıştı: Harriet Beecher Stowe. Broşürde kitap İç Savaş öncesinde Kentucky'deki köle ticaretini cesur bir dille anlattığı için övülmüştü. Talihsiz zenci kızlara karşı işlenmiş rezil ve iğrenç suçların dürüst bir belgesiydi bu.

“Vay vay,” dedi Jack. “Hey, belki bu hoşuma gider.”

“Kitabın kapağında yazılanları okuyarak bir şey anlayamazsın,” dedi Vic. “Bugünlerde yazılan her kitabın böyle reklamı yapılıyor.”

“Doğru,” dedi Jack. “Prensip diye bir şey kalmadı artık. Bir İkinci Dünya Savaşı öncesine bir bak, bir de bugüne. Ne kadar farklı. O zamanlar bu kadar yalan dolan, görev ihmali, müstehcenlik, uyuşturucu yoktu. Arabaları paramparça eden çocuklar, otoyollar, hidrojen bombaları ... ve böyle başını alıp giden fiyatlar yoktu. Siz marketçilerin kahveye dayadığı fahiş fiyat gibi. Korkunç. Kimin cebi doluyor acaba?”